

най-скъжпоцененъ сътрудникъ на рускитѣ войски, особено съ това, че познаваше всѣко кѫтче на Стара-планина.

Следъ Освобождението Хитовъ зае само за кѫсo време държавна служба — той не използва заслугитѣ си въ миналото, за да търси изгоди. На 1885 година той участвува въ сръбско-българската война като доброволецъ. На 1896 година бѣ избранъ за народенъ представител.

Земниятъ си путь Хитовъ завърши на 22 мартъ 1918 година, въ Русе, съкрушенъ, между другото, и отъ погрома на народнитѣ ни идеали.

*

П. Хитовъ е написалъ своитѣ записки презъ 1868 или 1869 година. На всѣки случай, на 1869 година тѣ сѫ вече готови, защото по това именно време ги преписва и редактира ученикътъ въ Бѣлградското богословско училище Петъръ Ив. Берковски, издържанъ отъ Хитова. Самиятъ Хитовъ ржкописъ е останалъ у войводата и днесъ се намира, заедно съ много други още Хитови бележки отъ различно естество, въ Архивния отдѣлъ на народната библиотека въ София¹. Преписътъ на Берковски бѣ обнародванъ отъ П. С. Кършовски, който го намѣрилъ въ архивата на баща си Сава Кършовски, отъ Елена. Какъ е попадналъ тамъ — не се знае².

---

¹ Папка 61, II А.

² Преписътъ на Берковски е озаглавенъ: *Разни описания, слушани отъ г. Панайота Хитова Войвода, български първи възстаникъ за българска свобода. Преписътъ Петъръ Иовановъ Берковски, ученикъ бълградски. Въ Бѣлградъ, 1869 год.* Въ послеслова, на последната 117 страница, се казва: „Къмъ читателитѣ. Господа! Туй за насъ драгоценно дѣло никой го други не е написалъ, но самъ господинъ Панайотъ Хитовъ, войвода български, първи, който е за българската сво-